

(בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִּי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת,
וְהַכֵּל יָפָה.

ובא ראה, מן העולם הבא נמשך
ושופע לצדיק הנה לתת תפנוקים
ועדונים לארץ הזו, שהיא לחם
עני, ונעשה לחם מענג. זהו
שפתוב מאשר שמנה לחמו והוא
יתן מעדני מלך, ודאי, והרי
בארנו.

בא ראה, מאשר שמנה לחמו, זהו
מקום שהכל מאשרים אותו,
ומיהו? העולם הבא, שהעליונים
והתחתונים מאשרים אותו
ומשתוקקים אליו. שמנה לחמו,
מי? עד כאן לא פרש מי הוא
המקום. אלא, יש לחם ויש לחם,
כמו שיש אילן ויש אילן. יש עץ
החיים, ויש עץ שתלוי בו המות.
יש לחם שנקרא לחם עני, ויש
לחם שנקרא לחם מענג. ומיהו
לחם? זה ו', וזה הוא לחמו',
לח"ם ו', ועל זה כתוב (שמות טז)
הנני ממטיר לכם לחם מן השמים,
מן השמים ודאי.

ועל זה, מאשר שמנה לחמו, לחם
ו', שהרי ממנו נזון העץ הנה,
והוא מעטר אותו, כפתוב (שיר א)
בעטרה שעטרה לו אמו. וכשהוא
לוקח, ודאי הוא יתן מעדני מלך.
ומי המלך? זו כנסת ישראל,
שהרי ממנו נזונית, והוא נותן לה
על יד הצדיק דרגה קדושה אות
הברית, ומכאן לשאר הדרגות
שלמטה, וכלם כמו שלמעלה.

בספרו של רב המנונא הוזן אמר
כך: מאשר שמנה לחמו - זה לחם
שבת, שהוא מענג, על אחד שנים,
כפתוב לקטו לחם משנה. מה זה
לחם משנה? אלא שני לחם, לחם
מן השמים ולחם מן הארץ. זהו
לחם ענג, וזהו לחם עני. ובשבת

אלא, תרי לחם, לחם מן

לָאָה, (בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִּי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת וְכָלֵא
שְׁפִיר.

והא חזי, מעלמא דאתי, אתמשיך ונגיד
להאי צדיק, למיהב תפנוקין ועדונים
להאי ארץ, דאיהו לחם עוני, ואתעביד לחם
פנג, הדא הוא דכתיב, מאשר שמנה לחמו
והוא יתן מעדני מלך ודאי, והא אוקימנא.

(דף רמו ע"א)

הא חזי, מאשר שמנה לחמו. דא הוא אתר
דכלא מאשרין ליה. ומאי איהו, עלמא
דאתי. דעלאי ותתאי מאשרין ליה, ומפספין
ליה. שמנה לחמו, מאן, עד כאן לא פריש
מאן הוא אתר. אלא, אית לחם, ואית לחם,
כמה דאית אילנא, ואית אילנא. אית אילנא
דחיי, ואית אילנא דתלייא ביה מותא. אית
לחם דאקרי לחם עוני, ואית לחם דאקרי
לחם פנג. ומאן איהו (לחם). דא ו', ודא הוא
לחמו', לח"ם ו'. ועל דא כתיב, (שמות טז)
הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, מן
השמים ודאי.

ועל דא, מאשר שמנה לחמו, לחם ו', דהא
מיניה אתזן האי אילנא, והוא מעטרא
ליה, כדכתיב, (שיר השירים ג) בעטרה שעטרה לו
אמו. וכד איהו נקיט, ודאי הוא יתן מעדני
מלך. ומאן מלך. דא כנסת ישראל, דהא
מניה אתזנת, והוא יהיב לה על יד הצדיק,
דרגא קדישא את קיימא. ומחבא לשאר
דרגין דלתתא, וכלהו כגוונא דלעילא.

בספרא דרב המנונא סבא, אמר הכי,
מאשר שמנה לחמו, דא לחם
שבת, דאיהו פנג, על חד תרין. כדכתיב,
(שמות טז) לקטו לחם משנה. מאי לחם משנה.

נכלל לחם הפחתון בלחם העליון, ומתברר זה משום זה, והוא לחם משנה.

ועוד היה אומר, לחם משנה של שבת לוקח משבת העליונה ששופעת ומאירה לכל, ומתחבר לחם בלחם, והוא משנה. ובכל מקום סוד של לחם נקבה היא, משום כך שמנה פתוב ולא שמן, וכתוב (בראשית לט) פי אם הלחם אשר הוא אוכל, זו אשתו.

ואם תאמר, (שמואל א ט) והלחם אזל מפלינו, ולא כתוב אזלה? לשאר המזון קוראים לחם, והדברים ידועים מה הוא שאר המזון ומה הוא לחם ממש. לחם שלמעלה בכל מקום זכר, לחם פחתון בכל מקום נקבה. ואנו מצאנו שלפעמים פתוב זכר ולפעמים נקבה, והכל דבר אחד, זהו כמו זה, והכל יפה.

בא ראה, אשר רשום למעלה ורשום למטה בתקוני כלה, ועל כל שנים עשר השבטים הים עומד עליהם ונתקן בהם. זהו שפתוב (מלכים א ז) והים עליהם למעלה. וסוד הדבר - נתקן למעלה ונתקן למטה בארץ. נתקן למעלה בתקונים ידועים כמו של העולם העליון, ונתקן למטה בשנים עשר השבטים הללו כמו שלמעלה, ועל כך שכינה למעלה ושכינה למטה בשביל (בתוכם של) ישראל, ובשנים עשר שבטים [ובשני שבטים] [ובשני צדדים] נכללת ונתקנת. אשר בתקוניה עומד כשאר השבטים. ואם לא שגלה משה - לא נודע, שפתוב (דברים לג) וטבל בשמן רגלו, להראות איפה הקשר שלו

השמים, ולחם מן הארץ. דא הוא לחם פנג, ודא הוא לחם דמסכנא, ובשבת אתפליל לחם תתאה בלחם עלאה, ואתברך האי בגיני האי, ואיהו לחם משנה.

ותו הוה אומר, לחם משנה דשבת, נקיט משבת עלאה, דאיהו נגיד ואנהיר לכלא, ואתחבר לחם בלחם, ואיהו משנה. ובכל אתר, רזא דלחם, נוקבא היא. בגין כך שמנה כתיב ולא שמן. (בראשית מט) פי אם הלחם אשר הוא אוכל, דא אנתתיה.

ואי תימא (שמואל א ט) והלחם אזל מפלינו, ולא כתיב אזלת. שאר מזונא לחם קרינן ליה, ואשתמודען מלין, מאן הוא שאר מזונא, ומאן הוא לחם ממש. לחם דלעילא, בכל אתר דכר, לחם תתאה, בכל אתר נוקבא ואנן אשפחינא דזמנין פתיב דכר, ולזמנין נוקבא, וכלא חד מלה, האי כהאי, וישפיר פלא.

תא חזי, אשר, רשים לעילא ורשים לתתא, בתקוני פלה. וכלהו תריסר שבטין ימא קאים עלייהו, ואתתקן בהו. הדא הוא דכתיב, (מלכים א ז) והים עליהם למעלה. ורזא דמלה, אתתקן לעילא ואתתקן לתתא בארעא. אתתקן לעילא בתקונין ידיען, פגוונא דעלמא עלאה. ואתתקן לתתא בהני תריסר שבטין פגוונא דלעילא. ועל דא שכינתא לעילא ושכינתא לתתא בגינייהו (פגווייהו) דישראל, ובתריסר שבטין (נ"א ובתרין שבטין)

(נ"א ובתרין סבטין) אתפלילת ואתתקנת. אשר

בתקוניה קיימא, כשאר שבטין.

ואי לאו דגלי משה, לא אתיידע. דכתיב,

(דברים לג) וטובל בשמן רגלו. לאחזאה אן הוא קשרא דיליה באתריה,